

BLOKKE, STUKSIES EN LETTERTIES

Weet jie 't nog? 'k Denk dà me 't in onze kaainderjaere aamel wel gedaen hebbe. Waer 'k 't over het? Kattedwaod uithaole! Netuurlijk! Wie zal zegge: "Ikke nie hoor", is óf 'n doetje of wà veul aareger is, 'n schijnhaailige... 'n Snoepie of 'n koeksie uit moeders trommeltjie pikke? Ok dà zou kenne! Afkijke op school. Bijwijle was 't wel is nôôdig. Zô kanne me nog wel 'n hortie vedder gaon, mor 'k het 't over 'n hêêl aander tijdverdrijf. Puzele...! Aailijk begonne me d'r al mee in de box, hee. Van die grôôte blokke die je mos staopele. D'n aaldergrôôtste beneeje en dan mor tellekes 'n ietewat klaainere d'r bovenop. 'n Mooi torentjie bouwe. 'n Hêêle toer as ie nog zô 'n uksie was. Gelukkig dee je moeder 't voor en mog ie de kunst afkijke. Mor 't bleef 'n hêêle puzel voor ie 't i je êêntjie voor mekaor kreeg. 't Aaldermooiste mos dan nog komme. Met 'n stevige tik of, as ie al wat grôôter was en kon staon, 'n schop, gong d'n hêêle staopel onderuit, waernae 't opbouwe opnieuw begon.

Aan de muur...

As ie wat ouwer was, kreeg ie voor ie verjaerdag, of voor de suntereklaos, 'n legpuzel. Die zat in 'n kertonne dôôs. Op 't deksel sting 'n mooie gekleurde plaet. Êêntjie met 'n paor meules, 'n boerderijchie, 'n haaidelandschap of as 't 'n hêêle bijzondere was êên mè baarege d'r op. Op d'n dôôs sting dan ok hoevel stuksies d'r in zatte. Je begon as beginnertie met een klaaintjie, mor al gaauw waogde je je aaiige aan 'n grôôter geval. Aalle begin was moeilijk, mor hoe trots was ie nie, as ie 't voor d'n eerste keer hêêmel allêên voor mekaor hà gekrege om aalle stuksies op z'n plek te legge. Hij mog dan nie gelijk weer d'n dôôs in. Je was zô slim gewist een plaetjie triplex as ondergrond te gebruike. 't Gehêêl wier onder 't bed geschove, zôôdà je d'r de volgenden dag nog is van kon geniete. D'r wazze wel is grôôte mense die ok legpuzelde. Hunnie maakte van die hêêle grôôtes. Mè duzende stuksies die aamel op mekaor lekene. Veul blaauwe stuksies voor de lucht en groentjies voor waailande of bosse. 'n Hêêle kunst om dat aalles i mekaor te passe. Sommige vongen 't zôô zonde om 't weer in d'n dôôs trug te stoppe dà ze de puzel aareges opplakte en 'm daernae inlijstte en an de muur honge. Je zel 't ok wel is gezien hebbe bij familie of kennise. Messchie, wie weet, ok nog wel bij je aaiige in de kaomer...

Draaie...

Hoe kom 'k nou hier aamel op? Nou gewoon ... 'n Hortie geleeje mos 'k bij d'n tandarts weze. In de wachtkaomer lagge van die grôôte puzelblokke. Moeders mè klaaintjies konne daer de wachttijd mee deurbrengge. Puzele is van aalle tije. 'k Weet me nog te herinnere van die kubusse, waermee je nè zô lang mee mos draaie, van vore naer achtere, van links naer rechts, en op nog veul meer meniere, tot jie aalle vaksies van êênen kant in de juiste kleur had. Rôôd, wit, blaauw, geel, groen en oranje, volleges mijn. 'k Ben d'r is daegelang achtermekaor, as 'n bezetene, druk mee gewist. 't Is me nooit gelukt om 't voor mekaor te krijge, mò 'k gelijk toegeve. Jullie wel? Ik weet wel dat 'r echte handigerds in wazze. D'r wiere zôwaer heuse wedstrije in gehouwe. Wie 't rapste was, kreeg 'n prijsie. Op de tillevisie konne me d'r zô nou en dan van 'meegeniete'. Hoevel van die kubusse zalle d'r over d'n tôônbank gegaon zijn? En waer zijn ze aamel gebleve? De lachenden derde zal dien uitvinder van dien kubus wel weze... Wie weet hebbe de moeders van de klaaintjies van nou, vroeger bij d'n kiezepeuteraer zellef wel mè zô 'n kubus zitte te draaie om de zenuwe te verjaoge...

Verslingerd...

Laeter ben 'k overgeschaokeld op de kruiswoordpuzels. Eerst die uit de krant. Nie aals te moeilijke om te beginne. Laeter de echtes. Je kon de oplossinge naer de krant opsture. D'r wiere dan 'n paor boekebonne verloot. 'k Hè nooit wà gewonne hoor. Je wier d'r op d'n duur wel steeds handiger in. Veul worde kwamme regelmaotig trug. 't Invulle gong aals mor rapper, mor d'n aerdighaaid gong d'r toch ok wel weer van af. D'n uitdaoging was verdwene, hee! Jaerelang hè 'k daernae nie meer naer puzels omgekeke. Daer kwam veraandering in toe 'k m'n schônmoeder bezig zag met 't oplosse van kriptogramme. Van die lastige omschrijvinge die je deur mò zien te krijge om 't goeje woord te vinge. 't Leukste was wel as ie dan kon hellepe met 'n woord te noeme dà ze zellef nò nie hà kanne vinge. Laeter ben 'k d'r zelf hêêmel verslingerd aan geraokt en nog aaltijd mag 'k graeg de krant pakke en de vaksies van 't kriptogram invulle.

“Es-em-esse“...

Je mò netuurlijk wel oppasse dat 't nie aals te gek wordt. De keus in puzels is tegeswoordig zôê grôôt dà je wel keus mot maoke. Je ken geen blad ope slaon, of d'r stao wel 'n bladzij mè puzels in. Voor mijn gêên braainbrekers, Zweedse puzels of Sudoku's om 'r mor is 'n paor te noeme. Die laet 'k graeg aan de liefhebbers over. Aan de puzeltjies op de tillevisie, je weet wel, die waer ie voor mot es-em-esse, waog 'k m'n aage hêêlemael nie. Aamel allêên mor geldklopperij! 'k Wens jullie veul puzelplezier in 't zonnechie, de kommende zeumermaonde. Afkijke bij mekaor mag vâ mijn gerust. Ze zegge nie voor niks: “Aaldoende leer ie!” Ik gaot eerst nog mor is 'n koeksie uit d'n trommel haole. Dat is t'r dan deuze keer wel êêntjie uit onze aage trommel, hoor..!

Besjaon.

P.S. Op onze website www.historie-sliedrecht.nl is ok aander verêênigingsnieuws te vinge, zôêas de stambôeme van de families Vroege, Cleton en Van Heteren. Kom ok 's 'n kijksie neme in ons clubgebouw 't Onderhuys (Kerkbuurt 243). We zijn nou effe mè vekansie, mor in september benne me d'r weer!